

Kredietcrisis treft werknemer zwaar

Besturen van pensioenfondsen zullen in eerste instantie de uitkeringen aan gepensioneerden ontzien

Theo Verhoeff en
Harry Veenendaal

Sterk dalende aandelenkoersen, gevolg van de kredietcrisis, hebben grote gevolgen voor de vermogenspositie van ondernemingspensioenfondsen. Volgens de Nederlandsche Bank is het Nederlandse pensioensysteem 'robuust' en 'gebaseerd op kapitaaldekking'.

Om werkgevers te ontlasten stelt minister Donner van Sociale Zaken voor om de internationale boekhoudregels voor pensioenen ingrijpend te wijzigen, zodat naast ondernemingspensioenfondsen, ook bedrijfstakpensioenfondsen naar een vorm van (collectieve) beschikbare premieregeling gaan. De praktijk zal echter uitwijzen dat de werknemer als gevolg van de kredietcrisis ten opzichte van de gepensioneerde onevenredig zwaar getroffen wordt. Dat is een onwenselijke situatie.

Onder invloed van de sinds 2005 geldende IFRS-boekhoudregels zijn veel ondernemingspensioenfondsen overgestapt op een (collectieve) beschikbare premieregeling. Onder de oude toegezegde pensioenregelingen moest een onderneming op de balans een post opnemen voor toekomstige pensioenverplichtingen met als gevolg soms ongewenste effecten op de balans en op de winst- en verliesrekening. Met de komst van de nieuwe (collectieve) beschikbare premieregeling betaalt de ondernemer enkel een vaste premie aan het ondernemingspensioen-

De risico's zijn overgegaan naar de (ex)werknemer, waardoor uitkeringen onvoorspelbaar zijn

Illustratie: Hein de Kort

fonds. Het risico van de beleggingsresultaten, rente en inflatie, zijn overgegaan naar de (ex)werknemer, waardoor de uitkering een uitermate onvoorspelbaar karakter heeft gekregen. Een vergelijkbare regeling moet voor bedrijfstakpensioenfondsen gelden, vindt minister Donner.

Het bestuur van een ondernemingspensioenfonds zal de rekening voor de ontstane pensioenkorten als gevolg van de kredietcrisis niet bij de werkgever, maar bij de werknemers en de gepensio-

neerden neerleggen. En wel door het korten op pensioenaanspraken en pensioenrechten omdat bij een (collectieve) beschikbare premieregeling de premie immers niet kan worden aangepast. Zo'n maatregel heeft een absoluut en een relatief effect.

Het absolute effect is dat de huidige gepensioneerden feitelijk minder inkomen krijgen, wat direct tot koopkrachtvermindering leidt. Het relatieve effect heeft betrekking op de huidige werknemers en wordt pas zichtbaar op

lange termijn, zodra deze werknemers hun pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt.

Het lijkt onwaarschijnlijk dat de regeringspartijen het absolute effect bij de gepensioneerden zullen accepteren, met het oog op electorale gevolgen. Fondsbesturen zullen in eerste instantie de pensioenopbouw van werknemers niet of in minder mate indexeren om gepensioneerden te ontzien. Daarmee dragen de werknemers de lasten van de gepensioneerden. Dit is niet in lijn met de ambitie van de

minister om de vergrijzingskosten evenrediger te verdelen. Als fondsbesturen besluiten tot het niet of deels indexeren van de pensioenen als gevolg van de kredietcrisis, zal dat gelijkmatig moeten gebeuren. Niet alleen de werknemers, ook de gepensioneerden zullen hun steentje moeten bijdragen.

Mr. drs. Theo Verhoeff is advocaat bij Kneppelhout & Korthals nv te Rotterdam, mr. drs. Harry Veenendaal is legal counsel bij Ortec bv te Gouda.

